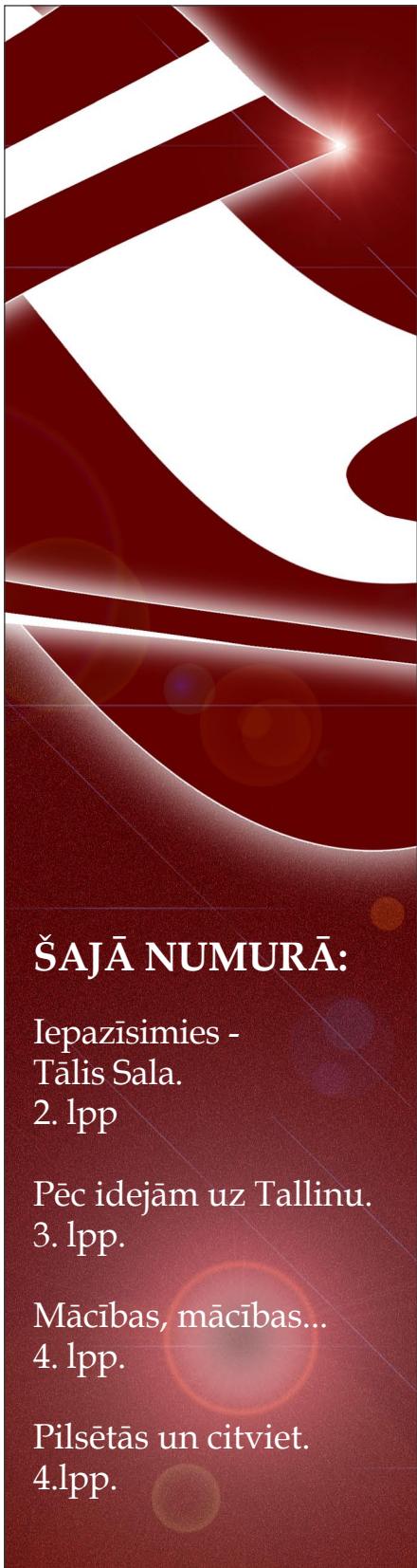

Amatu ZINĀS

LATVIJAS AMATNIECĪBAS KAMERAS INFORMATĪVĀS BIĀETENS NR.8, 2009.GADA NOVEMBRIS

ŠAJĀ NUMURĀ:

Iepazīsimies -
Tālis Sala.
2. lpp

Pēc idejām uz Tallinu.
3. lpp.

Mācības, mācības...
4. lpp.

Pilsētās un citviet.
4.lpp.

**Sveicam amatniekus
Latvijas Valsts svētkos!**

*Īpaši sveicam
namdara amata meistaru
Tāli Salu
ar piešķirto Atzinības krustu
un
daiļamatnieku, kokgriezēju
Pēteri Grauduli
ar piešķirto Triju Zvaigžņu ordeni !*

PORTRETS

Meistars ar savu dzīves filozofiju

Talis Sala ar ģimeni dzīvo skaistā vietā lēdmanes pagastā Ogres upes krastā un kopīgi darbojas, ceļot gulbūves un ekoloģiskās mājas.

Meistars Meistaram ir vesela bagātība: četri dēli un meita. "Nevar salidzināt divu bērnu un piecu bērnu ģimenei. Ja liela ģimene ir labi organizēta, tas ir kooperatīvs, tas ir baigais spēks! Nē, mēs savulaik neko neplānojām. Plānojot vecāki atsakās no bērna par labu mašinai, prestižam dzivoklim, mājai. Tad bērns vairs nav pats galvenais. Liela ģimene ir ne tikai varens spēks, bet tā ir arī ļoti ekoloģiska dzīvošana. Mēs, desmit cilvēki, skatāmies vienu televizorū, mums ir viens ledusskapis un viens siltumtiikls.

Vai bērni neaizies? Nē, visi pieci paliks šeit. Un viņi jau domā par savu māju būvniecību tepat – blakus. Bērni nav jātriec uz pilsētu. Ilgtermiņā domājot, tā ir milzīga klūda. Kā cilvēki dzīvo? Piemēram, ģimenes galva brauc uz Rīgu strādat. Bērnus viņš ved uz lēdmanes bērnudārzu. Sopingā, kā tagad saka, brauc uz Ogrī. Tā tērē ļoti daudz laiku un degvielas. Ja domātu dabai draudzigi, tad tik daudz nebraukātu, dzivotu kompakti un ideālā gadījumā strādātu mājās. Un pagasta robežām jābūt tik lielām, lai cilvēki visur var nokļūt kājām – gan uz veikalū, gan aptiekū, gan skolu un pagastmāju. Un, tā dzīvojot, var ekonomēt daudz naudas.

Tagad saka – jostu savilkšanas laiks. Brīnos, kurš šo terminu ir izgudrojis? Cilvēks dienā savelk jostu vienu reizi no rīta, tas ir piecu sekunžu darbs. Un pārējā laikā būtu jāstrādā, bet viņam liek visu laiku to jostu vilkt ciešāk. Bet ir jādomā, kā noplēnīt. Un noplēnīt var saraujoties – kompakti dzīvojot un gudri strādājot. Domāju, ka daudzbērnu ģimenes būs ieguvējas. Pieci bērni izaugs par meistariem, un kooperējoties, viena otrām palīdzot, ja vēlēsies tiks arī pie savām mājām. Ja pieaudzis bērns pamet ģimeni, dodas uz Rīgu, nēm kreditu un viens pats to maksā, tad viņš dzīvo bankām, nevis sev un ģimenei. Krediti ir atkarība, pat verdzība, bet verdzības laikā nevar garīgi attīstīties, tam nav laika. Turklāt 40 gadu garumā galvā būs tikai viena doma – kā atmaksāt kreditu.»

90. gadu sākumā namdarim pašam pieredējis vien gateris, un lielu darbu veikšanai nav bijis ne iespēju, ne arī spēju. Kad sācis celt gulbūves, radusies varēšana. Visa pamatā ir ticība, un tai jābūt sirdi. "Mēs ar Dievu esam partneri un strādājam kopā. Viņš izvirza mērķus, un es tos pildu. Bet, kad es ko ieceru, viņš rada apstāklus, lai mērķis īstenošs. Mēs paši nevarētu tikt perfekti to visu mašīnēriju izgudrot.

Ticība nav gluži precīzs vārds. Kad mācāmies 1. klasē, nekas cits neatliek kā ticēt skolotājai.

Citādi pie zināšanām netiks. Kādā brīdi noticam, ka ar šim zināšanām spējām uztaisīt velosipēdu. Bet mums vēl nav velosipēda. Tikai tad, kad to uztaisām, velosipēds ir pierādījums mūsu ticībai, jo tas ir materializējies."

Viņam ienāk prātā doma – uzceļt baznīcu, un pēc kādiem gadiem tas arī izdodas. Meistars Ogres prāvestam ideju uzceļt lēdmanē nelielu dievnamu, ko rosinājusi meistara mamma Venta Kāršeniece, kuras dzimtā draudze palikusi Atašiene. Viņš izstrādājis divu projektu skices, ar

kurām iepazīstinājis kardinālu Jāni Pujatu. Atzistot, ka šāda gulbūves baznīca diez vai citur Eiropā atradsies, kardināls ideju akceptējis, izveloties mazākā dievnama projektu.

Būvdarbu sākumu veicinājis 2005. gada vējgāze un mežu ipašnieku dāvātie balķi, bet nepieciešamie līdzekļi savākti daudzveidīgās ziedoju mu kampaņās. Daudzu cilvēku ieguldītie līdzekļi un nesavīgais darbs vainagojās 2007. gada 29. jūnijā – svēto apustuļu Pētera un Pāvila dienā ar viņu vārdā nosauktā jaunā dievnama iesvētīšanu. Kardināls to atzinis kā ļoti izdevušos un ciematam piemērotu, bet lēdmaniešus priečē celtnes savdabība un milīgums, kā arī nevainojamā akustika.

Būvdarbu vadītājs Talis Sala joprojām uztur atklāšanā pausto vēlējumu – lai mēs spētu atgriezties pie tādas valsts, kur dzīvi nosaka stiprs tīkums...

T.Salas nākamais projekts saistīts ar tautas universitāti, kas veidojama vecajā pienotavas ēkā iepriemītā baznīcā. "Zināšanas ir ieroci, kura plielošana bez morāles ir ļoti bistama. Amorāli izmantotas augstas zināšanas novēdušas Latviju tik nožēlojamā stāvokli. Jācēsas, lai caur šo tautas universitāti, kur notiks dažādi kursi un lekcijas, meistarū darbnīcas, cilvēki spētu klūt pašnodarbināti, materiāli neatkarīgi un stipri gara."

Vai meistars izjūt krīzi? Par to viņam ir sava stāsts. "Reiz kādā valstī valdnieks cēla gigantisku pieminekli. Pienāk pieminekļa uzstādīšanas brīdis, bet brīdis ir spriedzēs pārpilns, jo viiss jādara ar rokām, jāvēl virves, darbā iesaistīts milzums cilvēku. Valdnieks izdod pavēli – nesarunāties! Kurš pateiks vārdu, to sodis ar nāvi. Virves nostiepjās. Piemineklis sāk slieties augšā, spriedze nenormāla, sekundes velkas kā standas! Un pēkšņi viens izbijis jūrnieks dzīrē tādu kā sausu sprakšķēšanu. Tā notiek, pirms trūkst virves. Jūrnieki noklīedz: "Ūdeni uz virvēm!" Acumirklī ļaudis virves aplaista, tās piebirst un nepārtrūkst. Jūrnieku sodija. Bet stāsts ir par citu – tas piemineklis ir mūsu valsts un virves ir mūsu tautsaimniecības nozares, kas sprakšķ. Un tagad laiks ir profesionāliem, lietpratējiem, tādiem, kā tas jūrnieks stāstā.

Ja cilvēks ilgi strādā kādā nozarē, viņš to ļoti labi pārzina, turklāt daudz labāk nekā citas jomas. Profesionāliem ir jānāk klajā ar saviem projektiem un jāpierāda tagadējo nozaru vadītāju stulbums vai nenormāla alkatība. Jāpiecelas un jāpasaka – tev jāiet prom! Jā, manā pastāstījā to jūrnieku

sodija, bet, ja daudzi profesionāļi ko labu varēs ieteikt, dzīve mainīsies.

Latvija ir pilna ar enerģiju – šķelda, granulas, biomasa, vēji, mums ir jūra, zeme, meži. Tik bagāta zeme! Un esam nabagi. Un nevis tāpēc, ka liktenis tā būtu lēmis, bet gan tāpēc, ka vadītāji ir klūdīni darbojušies. Katram jātiekt galā ar to, ko māk. Un tā līdz augšai – ministriem, deputātiem. Piemēram, es esmu Amatniecības kamerā. Un joti labi pārzinu, kas notiek gulbūvju jomā. Cik tālu pats ietu? Es neesmu politiķis, esmu meistars namdaris. Tieši par to arī stāstu, ka katram jābūt profesionālim savā darbā.

Krizes laiks tāpat kā slimība sniedz iespēju padomāt.

Kārtodams kādus dokumentus, aizeju pie ierēdņa. Viņam acu vietā ir krājkases caurumiņi. Kam tāds ir vajadzīgs? Vispirms ir jāsaprot, ko es reāli dudu valstī un dodu pats sev. Nevis kontrolējot, pārbaudot un nēsājot papīrus, bet reāli. Šoreiz ir uzdevums – zēni pie airiem, bet reāli pie airiem! Ar nosacījumu, ka ekonomika kalpo cilvēkam, nevis otrādi. Diemžēl daudzi ir padarīti par patēriņtājiem. Bet dzīve sakārtos vērtību skalu. Daudziem tas būs sāpīgi. Vismazāk cietīs Latgale, jā, viņi ir uz ceļiem. Bet pēdējie būs pirmie, kā teikts Biblē. Viņos vēl ir saglabājūšas darba tikuma sēklas."

Talis Sala domā, ka pēc krizes atgriezīsimies pērnā gadīmā trīsdesmitajos gados. "Tolaik katra lauku sēta ražoja eksportā preces: sviešu, bekonu, linus, statīmalku šahtām, bērzu pulveriem. Un visa valūta, ko saņēmām, vienmērīgi aizplūda pa visu Latviju. Bet dzīves līmenis tomēr nebija sevišķi augsts. Un mēs šodien – uz burbulu dzivodamī, gribam labāk dzīvot nekā ulmaņlaiku vidējais cilvēks! Jāsaprot – mēs neesam pat to līmeni noplēnījuši! Būs milzīgs kritiens līdz ulmaņlaika līmenim un mazām mājinām, kādās cilvēki dzīvoja un sūri strādāja, – šādu ainu aptverot, radusies jauna biznesa ideja. Meistars domā, ka turpmāk mājas būs jācēl bez kredita – lēti, pārdomāti (apsildāmas ar klēpīti malkas). T.Sala ir gatavs šo to parādīt, iemācīt, lai mājas ipašnieks pats ar ģimeni varētu piedālīties mājas būvniecībā. Un galvenais, lai būtu mājas sajūta. Lētāk izmaksātu, ja celtu pa posmiem. Pirmajā gadā nokārtotu dokumentus un ieliku pamatus. Nākamajā gadā jau varētu dzīvot mājā, neraugoties uz to, ka vēl nav apgūts jumta stāvs. To pabeigtu vēlāk. "Krizes laiks ir iespēja izšķirties nevis sev, bet saviem bēriem par labu un panemt zemes pleķīti. Neskatīties uz pasauli, bet raudzīties, ko es pats varu saražot. Un sākt, kaut vai novēloti, bet sākt."

Pēc preses materiāliem sagatavoja
Diāna Karaša

NOTIKUMS

IZSTĀDES SLUDINĀJUMI ZIŅAS

PIEDĀVĀJAM APGŪT Jauniešiem no 15 gadu vecuma

- galdnika,
- namdara,
- pinēja,
- drēbnieka,
- ādas priekšmetu izgatavotāja,
- apdares darbu (apmešana, flizēšana, krāsošana) amatu pamatus.

Mācību kurss 3 gadi, tiek slēgts meistara-mācekļa līgums. Nodarbinās 1-2 dienas nedēļā (pēc vienošanās ar meistarū), maksā Ls 30,00 mēnesi.

Pieaugušajiem minētajos amatos piedāvājam minimālo kursu profesijas pamatu apgušanai (160 stundas). Maksā atkarīga no mācību materiāliem un stundu skaita nedēļā. Kursu noslēgumā ir iespēja kārtot eksāmenu, lai saņemtu amatnieka karti – LAK izsniegtu kvalifikācijas dokumentu.

Informācija un pieteikšanās:
Gita vai Diāna,
tālr. 67213007, 67358570,
20218381;
e-pasts: diana@lak.lv

Latvijas Amatniecības kameras 28.novembra prezidija sēdē pieņemtie lēmumi

1. Līdz 2009.gada beigām veikt LAK amatniecības organizāciju pārreģistrāciju.

2. LAK profesionālajām organizācijām līdz 2009.gada beigām izstrādāt un iesniegt sertifikācijas nolikumus.

3. Līdz 2010.gada beigām veikt LAK esošo meistarū un zellu sertificēšanu.

KAS KUR KAD

BALTĀ PIRTS

AICINA vietējos amatniekus, rokdarbniekus, dizainerus, zemniekus un visus citus, kam ir kas labs ēdams vai neēdams un dabai draudzigs pārdodams piedalities "Baltās pirts" zaļajā tirdziņā 6. decembrī

Rīgā, Tallinas ielā 71.

Lūdzam pieteikties līdz 26. novembrim una@baltapirts.lv vai pa tālr. 29402027.

Dalība bez maksas.

ATPŪTAS KOMPLEKSA "BALTĀ PIRTS" ATVĒRTO DURVJU DIENA UN TIRDZINĀŠ

Svētdien, 2009. gada 6. decembrī

no plkst. 12.00 – 18.00

Rīgā, Tallinas ielā 71

Latgales kokgriezumu izstāde "Logu stāsti"

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) 5. stāva Izstāžu zālē K. Barona ielā 14 atklāta Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzeja sagatavotā izstāde "Logu stāsti".

19.gs. 2. pusē Latgales zemnieku dzīvojamo māju rotājumu neatņemama sastāvdaļa bija logu apmaļu dekoratīvie kokgriezumi. Taču līdz pat mūsdienām daudzas tautas tradicionālās ceļniecības un lietiskās mākslas vērtības ir izzudušas un turpinā izzust. Ienākot jauniem materiāliem un tehnoloģijām būvniecībā, aizvien retāk tiek saglabāti vēsturiskie logi, izzūd ari logu apmaļu dekoratīvie rotājumi.

2006. gada Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzejs realizēja projektu "Māju logu apmaļu dekoratīvie rotājumi Latgalē". Projekta ietvaros tika rikota ekspedīcija, kur muzeja pētnieki apsekoja tradicionālās dzīvojāmās mājas Preiļu rajona Riebiņu novada Silajānu un Galēnu pagastos. Pētot māju vēsturi un to iedzīvotāju dzīvesstāstus, tika savākti materiāli, kas apvienoti šajā celjošajā izstādē.

Ekspedīcijas mērķis bija ne tikai izpētīt Latgales zemnieku māju eksterjeru un iepazīt tur dzīvojošos laudis, bet arī apzināt tuvējo Krievijas guberniju iedzīvotāju materiālās kultūras un dzīvesveida mijiedarbību.

Izstādi papildina ekspedīcijas laikā iegūtie oriģinālie kokgriezumi, Rēzeknes Mākslas vidusskolas Koka izstrādājumu dizaina programmas vadītāja Jāņa Igoveņa izgatavotās logu apmaļu dekoratīvo rotājumu kopijas un dokumentālā filmā par ekspedīciju. Muzeja izglītojošās programmas ietvaros bērni varēs likt pēc senajiem kokgriezumiem gatavotas koka puzzles un skolnieki, apskatot izstādi, varēs atbildēt uz jautājumiem, uzrakstīt savu logu stāstu vai uzzīmet dekoratīvo kokgriezumu logiem.

Izstādes atklāšanā piedalīsies Preiļu vēstures un lietiskās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša, izstādes mākslinieks Silvija Berezovska, Preiļu novada Kultūras centra vadītājs Guntis Skrimblis un Nacionālās bibliotēkas direktora vietniece Dace Gasīņa.

Izstāde būs apskatāma līdz 12. decembrim.

LNB Izstāžu nodājas vadītāja

Tālrinus: 67287459, 26373917, e-pasts: anda.lamasa@lnb.lv

Notikumi Amatu mājā Ventspili

25. nov. 11:00 "Rokdarbi senāk un tagad" (Celošana)

27. nov. 17:00 "Zāļu sievas zelta padomi" (Senās receptes un vārda spēks)

(28.nov. Rīgā Brīvdabas muzejā prezentācija "Ventiņu

KAS KUR KAD

valodas skola")

IZSTĀDE

13.nov.-4.janv. izstāde "Ventspils aprīņķa tautastārpi"

13.nov. 17:00 izstādes atklāšana.

MUZEJA PEDAGOĢISKĀS PROGRAMMAS

Pēc pieprasījuma "Plāvas mācība," "Dzimtas koks," "Senās spēles," "Glītraktišana"

Trešdiens 10:30-12:00 "Rokdarbi senāk un tagad"

Sestdiens 11:00-13:00 "Ventiņu valodas skola"

Īpašais piedāvājums novembrī trešdienās 11:00 Celošana

Celošanu demonstrēs un padomus rokdarbu darināšanā sniegs rokdarbniece Ruta Ziemele

EKSKURSIJAS

Katrui dienu ekskursijas pa Amatu māju:

Senās skolas klase, audēju un podnieka darbnīca, izstāžu zāle un suvenīru salons.

KONSULTĀCIJAS

Otrd. 15:00-18:00, trešd. 11:00-15:00 konsultācijas amatniekiem vada Ventspils Amatnieku biedrība O, T, C, P 12.00-14.00 konsultācijas un nodarbinās podniecībā vada mākslinieks

Jānis Kupčs

O, T, C, P 12.00-16.00 padomus audēji un citi interesenti var saņemt aušanas studijā "Drellitis"

2.dec. 11:00 "Rokdarbi senāk un tagad" (Ziemassvētku rotu darināšana)

5. dec. 11:00 "Ventiņu valodas skola"

9. dec. 11:00 "Rokdarbi senāk un tagad" (Ziemassvētku rotu darināšana)

12. dec. 11:00 "Ventiņu valodas skola"

16. dec. 11:00 "Rokdarbi senāk un tagad" (Ziemassvētku rotu darināšana)

17. dec. 11:00-17:00 Ziemassvētku radošā darbnīca

18. dec. 17:00 "Zāļu sievas zelta padomi Ziemassvētkus gaidot"

19. dec. 11:00 "Ventiņu valodas skola"

22. dec. 17:00 "Senās vakarēšanas tradīcijas Ziemassvētkos"

13.nov.-4.janv. izstāde "Ventspils aprīņķa tautastārpi"

MUZEJA PEDAGOĢISKĀS PROGRAMMAS

Pēc pieprasījuma "Plāvas mācība," "Dzimtas koks," "Senās spēles," "Glītraktišana"

Trešdiens 10:30-12:00 "Rokdarbi senāk un tagad"

Sestdiens 11:00-13:00 "Ventiņu valodas skola"

Īpašais piedāvājums decembrī trešdienās 11:00 Ziemassvētku rotu darināšana

Rokdarbus demonstrēs un padomus rokdarbu darināšanā sniegs rokdarbnieces Ruta Ziemele, Erna Veseli.

Katru dienu ekskursijas pa Amatu māju:

Senās skolas klase, audēju un podnieka darbnīca, izstāžu zāle un suvenīru salons.

KONSULTĀCIJAS:

Otrd. 15:00-18:00, trešd. 11:00-15:00 konsultācijas amatniekiem vada Ventspils Amatnieku biedrība O, T, C, P 12.00-14.00 konsultācijas un nodarbinās podniecībā vada mākslinieks Jānis Kupčs

O, T, C, P 12.00-16.00 padomus audēji

un citi interesenti var saņemt aušanas studijā "Drellitis"

Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzejs

10.10 – 31.12 "Jostas un jostīņas" – Latvijas audēju darinātās tekstilijas (atvērta no trešdienas līdz svētdienai)

20.decembris ZIEMAS SAULGRIEŽI

BEZMAKSAS SLUDINĀJUMI UN INFORMĀCIJA: 67213007

Redakcijas adrese: Latvijas Amatniecības kamera, Amatu iela 5, 410. kab., tālrinus / fakss: 67213927, e - pasts: amatu.zinas@lak.lv

Salikts un izdots: "W&D" SIA (tālr.: 63080121; 29491294; tālr./fakss: 63080124)

Avizi var abonēt vai iegādāties LAK, kā arī lasit www.lak.lv